

ПРАВА ЛЮДИНИ: ЧИ ЗНАЄМО МИ ПРО НИХ ДОСТАТНЬО?

КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 33 Вінницької міської ради»

Анотація

У даній статті висвітлена інформація щодо актуальності теми і наведені деякі дослідження прав людини та організації, які захищають наші права.

Ключові слова: загальна декларація прав людини, права людини, Конституція України.

Abstract

This article highlights the relevance of the topic and gives some researches on the rights of people and the organizations that protect them.

Key words: Universal Declaration of Human Rights, Human Rights, Constitution of Ukraine.

10 грудня щороку у світі відзначається Міжнародний день прав людини (Human Rights Day). Цього дня в 1948 році Генеральна асамблея ООН проголосила Загальну декларацію прав людини. Це був перший міжнародний документ, який задекларував основні права і свободи особистості. До цієї дати організовуються різноманітні заходи та акції на правозахисну тематику, які дають можливість дізнатися більше про свої права та шляхи їх захисту. Свобода, демократія і справедливість – основні цінності для українців, водночас рівень толерантності у суспільстві досі низький. Це головні підсумки соціологічного дослідження, оприлюдненого в Києві у Міжнародний день людини. Фонд «Демократичні ініціативи» у співпраці з «Центром інформації про права людини» за підтримки Програми розвитку ООН в Україні (ПРООН), оприлюднили результати свого другого загальнонаціонального соціологічного дослідження. Переважна більшість опитаних у межах дослідження «Що українці знають та думають про права людини: оцінка змін (2016-2018)» назвали свободу, справедливість і безпеку головними пріоритетами серед всіх інших цінностей і прав людини.

Відданість демократичним принципам

Тільки чверть українців готова поступатися своїми правами на користь добробуту. Майже половина готова терпіти матеріальні труднощі, але не поступатися своїми правами, заявили соціологи. Найбільшою цінністю залишається свобода, за що висловилося 86 % опитаних. Ще 70 % з них назвали головною цінністю справедливість, а 67 % - безпеку. «Безпека залишається серед пріоритетів українців, але частка тих, хто вважає її такою дещо знизилася за останні роки» [1].

Необізнаність про права

55 % опитаних, що стикалися із порушенням їхніх прав визнали, що вони ніколи не намагалися ці права захищати. Рівень цієї пасивності, за оцінками соціологів, залишається незмінним від 2016 року. Критичною за цим показником є ситуація у південних областях, де три чверті опитаних заявили, що навіть не пробували захищати власні права. «Половина населення навіть не знає, що їхні права порушуються і що йдеться саме про реалізацію особистих прав, а про не примхи державних чиновників».

Однією з найбільших проблем тут є брак знань про права людини і громадянина. Згідно з дослідженням, для двох третин дорослого населення головним джерелом інформації про права людини залишається телебачення, 41 % дізнається про них від друзів, родичів і колег. На третє місце 37 % опитаних, серед яких багато молоді, поставили інтернет-сайти. Цей показник зріс від 2016 року на 7 % [1].

На законодавчому рівні які основні документи, міжнародні та в Україні, регламентують права людини?

Найперше, ми маємо Конституцію (28 червня 1996). Другий розділ Конституції (статті 21-68) цілком присвячений правам, свободам та обов'язкам людини. Знову ж, перелік прав та свобод у Конституції не є вичерпний.

Україна також ратифікувала (дала згоду на застосування) міжнародні документи з прав людини. Зокрема, європейська Конвенція про захист прав і основних свобод (1950), Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966). Ці міжнародні угоди, таким чином, є частиною українського законодавства і мають пріоритет над законами України. Загалом можна сказати, що на рівні законодавства права українських громадян добре захищені. Але ми маємо систематичні порушення громадянських і соціальних прав в Україні. Порушень насамперед тому, що держава не поспішає виконувати ці закони. У таких випадках порушення державою прав громадянина, той може звернутися до Європейського суду з прав людини. Рішення цього суду є обов'язковими для виконання державою. Більше того, вони є джерелом права в Україні. Тобто українське законодавство і діяльність органів законодавчої влади та судів мають базуватися на рішеннях Євросуду.

Які чинники можуть впливати на становище з правами людини в країні?

Чинники зазвичай є зовнішніми і внутрішніми. Окрім Євросуду, є така суттєва річ – звернення міждержавних організацій (ООН, ОБСЄ, ЄС, Рада Європи), урядів демократичних країн та міжнародних правозахисних організацій (передусім таких авторитетних, як Amnesty International, Human Rights Watch) до української влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Черемис В. Права людини: чи знаємо ми про них достатньо? / В. Черемис // Інститут Республіка. – Режим доступу : <https://inrespublica.org.ua/publikatsii/prava-lyudyny-chy-znayemo-my-pro-nyh-dostatno.html>

2. Загальна декларація прав людини. – Режим доступу : <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/global-un-publications/3722-zahalna-deklaratsiia-prav-liudyny>

3. Доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні 16 травня – 15 серпня 2018 року. – Режим доступу : https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/ReportUkraineMay-August2018_UKR.pdf

Кокіна Алла Василівна – вчитель історії та права, вища кваліфікаційна категорія, педагогічне звання «старший вчитель», КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ст. № 33 Вінницької міської ради», Вінниця, e-mail:kokina2775@gmail.com

Мельник Анна Ігорівна – учениця 10-а класу, КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ст. № 33 Вінницької міської ради», Вінниця

Kokina Alla – is a teacher of history and law, a higher qualification category, a pedagogical title «senior teacher», Vinnytsia Secondary School № 33 , Vinnytsia, e-mail: kokina2775@gmail.com

Melnyk Anna Igorivna – a pupil of the 10th form, Vinnytsia Secondary School № 33 , Vinnytsia